

„Draugas“ – žiniasklaidos didysis stulpas

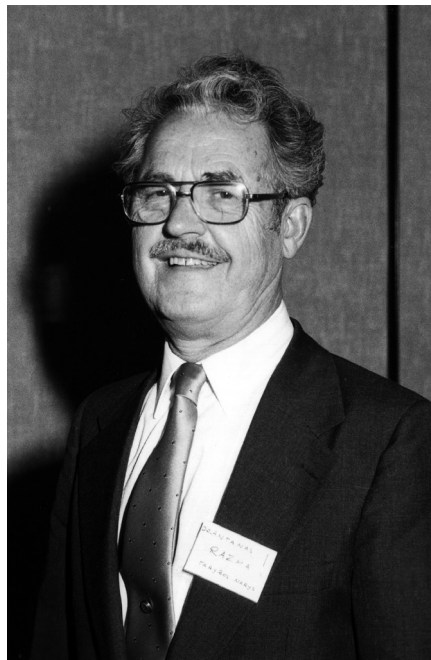
Dr. Antanas Razma

Žiniasklaida yra svarbi jėga lietuviškai veiklai gyvuoti ir klestėti įvairiose srityse. „Draugas“ buvo ir yra vienas iš pagrindinių žiniasklaidos stulpų, sulaukęs garbingo 100 metų jubiliejaus. Dėl to nuoširdžią padėką užsitarnavę jo leidėjai, ypač tėvai Marijonai, redaktoriai, žurnalistai ir visi rėmėjai. Man buvo didelė garbė vadovauti Lietuvių katalikų spaudos draugijos tarybai 20 metų (1979-1997).

Mano visuomeninėje veikloje, kuri tęsiasi daugiau kaip 40 metų, „Draugas“ buvo didelė pagalba įgyvendinant tris didelius projektus (ir daug mažesnių) lietuviybės misijoje.

Pirmas buvo 1960 m., kada iškėliau milijono fondo idėją lietuviškai veiklai remti. Tada mano straipsnis – Milijono dolerių fondas ir jo parlamentas – buvo patalpintas rašytojo bei „Draugo“ redaktoriaus Aloyzo Barono dėka. Ši idėja daug kam atrodė utopinė, to meto visuomenei neįgyvendinama. Bet „Draugo“ redaktorius kun. Pranas Garšva ir Marijonų provincijolas kun. Viktoras Rimšelis ragino nepasiduoti neigiamiems kritikams, griebti jautį už ragų ir fondo idėją mėginti realizuoti. Fondo pradininkų ir žiniasklaidos pagalba Lietuvių fondas tapo realybe. Lietuvių fondas šiuo metu turi apie 18 milijonų dol. pagrindinio kapitalo ir iš jo pajamų paskirstė apie 14 milijonų lietuviybės darbams remti.

1983 m., „Aušros“ metais, buvau PLB, JAV LB ir Kanados LB vadovybių pakviestas vadovauti to meto didžiausiai išeivijos šventei – Pasaulio lietuvių dienų rengimo vyr. komitetui. Ši šventė tęsėsi 9 dienas ir ją sudarė (a) VI PLB seimas, (b) VI JAV ir Kanados lietuvių dainų šventė, (c) V Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, (d) II PLD kultūriniai renginiai ir (e) II PLD sporto žaidynės.

▲ Dr. Antanas Razma. Jono Tamulaičio nuotr.

Atsirado šimtai darbininkų, kurie aukojosi šventės įgyvendinimui, o visuomenė suaukojo daugiau kaip 600 000 dol. Visa lietuvių žiniasklaida prisidėjo prie šios šventės pasisiekimo, tačiau „Draugas“ buvo tarsi plačiaaspnis paukštis, kuris, kasdien lankydamas skaitytojus, keliskart per savaitę savo puslapiuose informavo bei ragino jungtis į II Pasaulio lietuvių dienų rengimą, rėmimą, lankymą.

Turėjau garbės Lietuvai lemtingais 1988-1991 metais vadovauti JAV Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybai. Lietuvoje įsikūręs Sąjūdis pakėlė tautą ant kojų, o mes, toli nuo jos rubežių įsikūrusi tautos dalis, ėmėmės darbo rengdami Washingtone demonstracijas, Lietuvos vadovų bei mūsų susitikimus su įtakingais JAV valdžios atstovais, informuodami Amerikos žiniasklaidą ir t.t. Visur buvo reikalingi finansiniai išteklių: Adolfo Šapokos Lietuvos istorijos perspausdinimui 30 300 egzempliorių už daugiau kaip 158 000 dol.; tiesiogiai Lietuvai remti buvo įkurtas specialus fondas „Dovana Lietuvai“ ir surinkta 467 000 dol.; 1991 m. dvi savaites vykusioje Muzikos šventėje, kuriai vadovavo solistas Stasys Baras ir kurią atidarė prof. Vytautas Landsbergis, suaukota daugiau kaip 400 000 dol.

Visuomenė buvo dosniai nusiteikusi ir dauguma gyveno atgimstančios tautos dvasioje, tačiau be beveik kasdieninių priminimų, raginimų, aukų skelbimų, informavimo „Draugo“ puslapiuose kažin ar būtų buvę tiek nuveikta. „Draugo“ leidėjai, redaktoriai, darbuotojai nuolat lankė spaudos konferencijas, rašė straipsnius, talpino nuotraukas ir darė viską, kad atkreiptų visuomenės dėmesį į mūsų pastangas ir jungtų visus į bendrą darbą.

Laikas bėga, keičiasi visuomeniniai reikalai, jų pirmenybės, organizacijos, lietuviška veikla. Tačiau „Draugas“ yra dar labai reikalingas mūsų veiklai skatinti, remti, skelbti bei informuoti tautiečius. Su dėkingumu ir pagarba sveikiname „Draugą“ šimtmečio jubiliejaus proga, linkime, kad „Draugas“ dar daugelį metų kaip geras draugas lankytų mūsų namus ir puoselėtų lietuviybę toli nuo tėvynės Lietuvos.